

Prot. bil. I.

Synemännens utlåtande

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen avseende företag för torrläggning av vattenskadad mark tillhörande byarna Hammarby, Ekeby och Staby uti Högsby socken av Kalmar län, år 1928.

Mom. 1.

Förordnande.

Den 17 april 1926 utfärdade Länsstyrelsen i Kalmar län förordnande för undertecknad statens lantbruksingenjör att på ansökan av Martin Nilsson i Hammarby, ifrågavarande förrättning i laga ordning verkställa och fullborda. Gustav Svensson i Ekeby har förenat sig med sökanden, bil. D.

Mom. 2.

Företagets ändamål, omfattning och läge.

Enligt sökandenas yrkanden avser företaget torrläggning till 1,2 meters djup av den nedre delen av företaget samt dikes uppgrävande till i medeltal 1,0 meter mellan pålarna 13 och 21+65. och avser företaget torrläggning av 28,965 har åker och 6,32 har annan mark. Torrläggningen skall åstadkommas genom upptagande av avloppsdike å plankartan betecknat med bokstäverna A-B-C-D. Kanals längd utgör 2117 meter. Det till torrläggning föreslagna området finnes å översiktskartan inlagt med gul färg och är beläget

c:a 3 km. söder om Högsby sockens kyrka och Högsby järnvägsstation  
å Kalmar - Berga järnväg samt inom det nederbördsområde, som i K. K.  
den 13 april 1922 betecknats med nr 74. I övrigt hänvisas till bi-  
fogade översiktskarta, bil. 1 till detta utlåtande.

Mom. 3.

Laga hinder.

Emot förrättnings handläggning eller företags utförande har  
något laga hinder ej blivit anmält och har sådant hinder ej heller  
av synmännen kunnat utrönas.

Mom. 4.

Företags beskaffenhet.

Synmännen anse att företaget är att hänföra till dikning varom  
stadgas i 7 kap. 1-36 §§ vattenlagen. Synmännen anse att dikning  
å nedanförliggande mark enligt 7 kap. 3 § vattenlagen icke behöver  
verkställas.

Mom. 5.

Fall, vattenmängd, dimensioner m.m.

Av hithörande profilritning och planritning, på vilken senare mar-  
kens höjdläge över avvägningens nollplan finnes utsatt med blå siff-  
ror, framgå lutningsförhållandena m. m. Av profilritningen framgår  
jämväl det bottenfall, som föreskrivits å de olika dikessträckorna,  
i det att bottenlinjens höjdlägen över förenämnda nollplan finnes

angivna med röda siffror under bottenlinjen. Dikets dimensioner och fall framgår av profil- och sektionsritningarna. Minsta bottenlutningen utgör 0,5:1000. Bottenbredden är överallt 0,3 meter och sidolutningen å sträckan 0+50-2 1:1,50 samt för övrigt 1:1,25. Företagets vattensamlingsområde är för sträckan 0+50-2 18 kvadratkilometer och för sträckan 2-21+67 6 kvadratkilometer med ett beräknat blivande högvattenstånd av för hela sträckan A-B-C-D 0,9 meter.

#### Mom. 6.

#### Uppskattning av båtnaden.

Enligt bestämmelserna i 60 § 10 kap. vattenlagen hava synemännen för utrönande av värdet av den genom företagets utförande uppkommande båtnaden uppskattat marken såväl i dess skick före företaget som och i det skick, vari den antages komma efter företagets fullbordan. För den skull har planritning upprättats efter nymätning av det vattenskadade området, varefter dettas höjdläge utrönts genom avvägning, varjämte dess naturliga godhet och beskaffenhet undersökts. Som vattenskadad har den mark intagits, som under rådande förhållanden ej varit torrlagd till 1,2 meters djup. Synemännen hava åsatt varje särskild ägofigur

ett visst värde dels i dess nuvarande tillstånd som ock i det tillstånd vari marken väntas komma att befinna sig efter företags fullbordan. Markens nuvarande värde har erhållits genom att multiplicera det åsatta blivande värdet med ett torrlägningsgradtal, som uträknats på grund av varje figurs medelhöjdläge.

Det nya dikets bottenlinjer har utlagts så att torrläggning kan

åstadkommas till för det område som är beläget nedanför punkt 13 till 1,2 meters djup och ovanför punkt 13 till 1,0 meters djup.

För de ågofigurer, som efter företags fullbordan beräknas icke

kunna erhålla full torrläggning har det blivande jordvärdet blivit nedsatt till det blivande torrlägningsdjupet.

Vid uppskattning av båtnaden hava synmännen i möj-

ligaste mån beaktat alla de omständigheter, som ansetts kunna in-

verka på båtnadsbeloppets storlek. I övrigt hänvisa synmännen till

den upprättade värderingslängden, vilken bilagts protokollet.

#### Mom. 7.

#### Ersättningar.

Såvitt vederbörande jordägare ej annorledes bestämma stadga synmännen med stöd av 5 § 7 kap., 64 § 10 kap. och 49 § 9 kap. vat-

tenlagen dels att ersättning för jord som åtgår till utvidgande

av diket skall utgå i överensstämmelse med den upprättade jord-

ersättningslängden, vilken bilagts protokollet, dels ock att er-

sättning för jord som åtgår till jordupplag skall ersättas efter jordens fulla värde efter företaget sådant detta värde är upptaget i värderingslängden. De belopp som skola utgå som ersättning för jordupplag skola efter uppmätning och sedan företaget blivit fullbordat men innan jordvallarna blivit borttagna uträknas av tvänne ojäviga män eller om någon det fordrar av statens inom distriktet tjänstgörande lantbruksingenjör. I övrigt hänvisas till förenämnda 5 § 7 kap. vattenlagen. Dessa ersättningsbelopp skola gäldas av delägarna efter samma grunder, som gälla för fördelning av kostnaderna för dikningsarbetets utförande. Ersättning för jordupplag medför dock ej dikningsföretagets äganderätt till jorden utan utgör ersättningsbeloppet endast ersättning för det intrång som jordägaren lider genom jordvallarnas uppläggande å hans mark. Borttager jordägaren själv jordvallarna äger han sålunda sedan bruka jorden, men är skyldig att vid rensningar ånyo tåla jordvallars uppläggande.

Skulle genom företagets utförande skada eller intrång vilket synemännen ej förutsett, vållas någon, äger denne att inom fem år, räknat från i detta utlåtande angivna eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden för företagets fullbordan till Söderbygdens vattendomstol ingiva sina ersättningsanspråk. Härutinnan hänvisa synemännen till stadgan-

det i 57 § 7 kap. vattenlagen.

Mom. 8.

Broar.

Företaget medför byggande av 9 st. ägovägsbroar vid punkterna 3+48, 6+42, 9+4, 10+13, 13+58, 14, 15+70, 18+60 och 21. Dessa broar skola byggas enligt uppgjorda ritningar.

Mom. 9.

Framtida underhållet.

Beträffande framtida underhållet hänvisa synemännen till bestämmelserna i 34 § 7 kap. vattenlagen. Kostnaderna för underhållet skola fördelas enligt samma grunder som gälla för deltagande i kostnaderna för arbetets utförande med undantag för att bestämmelserna i 27 § 7 kap. vattenlagen icke i detta fall skola lända till efterrättelse. Rensningar skola verkställas, så snart detta visar sig vara av nöden och någon delägare styrker behovet av rensningars vidtagande. All dämning av dikena vare förbjuden såvida den ej sker i samband med rensning och dämmande hinder, av vad slag de vara må, skola avlägnas i den ordning som angående rensning blivit bestämt.

Mom. 10.

Arbetsplan och arbetstid m.m.

Med stöd av 62 § 10 kap. vattenlagen bestämma synemännen

att företaget skall benämnas "Hammarby dikningsföretag avlärt 1928;"

att arbetena må taga sin början omedelbart sedan denna förrätt-  
ning vunnit laga kraft och anmälan om styrelseval gjorts  
hos Länsstyrelsen i Kalmar län och domstolsavgift dit in-  
betalts;

att arbetet skall vara fullbordat senast den 1 september 1931 ,

delägarne obetaget att bringa företaget till fullbordan-

dessförinnan. Beträffande möjligheterna och sättet för

utsättande av ny tid för företagets fullbordan hänvisa syne-

männen till stadgandet i 58 § 7 kap. vattenlagen;

att företaget skall utföras i full överensstämmelse med det upp-

drättade förslaget;

att de ur avloppen uppkastade jordmassorna skola uppläggas till

ungefärlig lika storlek och godhet på ömse sidor om avlop-

pen och ej läggas närmare dikeskanterna än 0,8 meter samt ej

givas brantare lutning mot diket än 1:1;

att bankarna skola omedelbart efter uppkastandet genomgrävas på

för ytvattnets fria avrinnande lämpliga ställen, t. ex. vid

i avloppen inmynnande tågdiken eller svackor i marken, dock

på minst var 50 meter;

att avsyning av arbetena skall, om någon delägare i företaget det

fordrar, verkställas av statens lantbruksingenjör;

Att de fixpunkter till ledning vid arbetenas utförande och framtida

rensningar, vilka inhuggits i form av kors i jordfasta stenar,

icke få rubbas;

att allt arbete skall utföras å entreprenad; och skola delägarna

antingen efter utlysande av arbetet å entreprenadauktion

eller infordrande av skriftliga anbud bortlämna arbetet.

Mom. 11.

#### Styrelse för företaget

På grund av bestämmelserna i 61 § 7 kap. och 72 § 10 kap. vattenlagen uppdraga synemännen åt lantbrukaren Martin Nilsson, Hammarby pr Högsby att i föreskriven ordning utfärda kallelser till sammanträde för val av styrelse för företaget. Kallelse till sammanträde skall enligt 64 § 7 kap. vattenlagen antingen skriftligen delgivas samtliga delägare i företaget minst en vecka före sammanträdet eller dock minst fjorton dagar därförut kungöras i Högsby sockens kyrka samt minst en av ortens tidningar. Beträffande sammanträdet skall i tillämpliga delar gälla föreskrifterna i 22 § 3 kap. vattenlagen. Anmälan om styrelsens sammansättning skall ingivas till Länsstyrelsen i Kalmar län. Beträffande rösträtt hänvisas till 64 § 7 kap. vattenlagen enligt vilken delägare äger rösträtt efter det andelstal som jämlikt 23-26 §§ och 29 § 7 kap. vattenlagen är avgörande för hans skyldighet att taga del i kostnaden för företaget.

Synemännen hänvisa i övrigt till bestämmelserna i 13, 15, 17-21 och 23-25 §§ 3 kap. vattenlagen varvid är att beakta de särskilda stadganden som givas i 63 och 65 §§ 7 kap. vattenlagen.

Synemännen uppdraga åt lantbrukaren Martin Nilsson att som ägare till hemmanet 1/2 mantal Hammarby n:r 5<sup>1</sup> mot- taga och förvara till förrättningen hörande kartor och handlingar och skola dessa kartor och handlingar förvaras å nyssnämnda fastighet.

#### Mom. 12.

##### Domstolsavgift.

Avgift enligt 95 § 11 kap. vattenlagen skall erläggas till Länsstyrelsen i Kalmar län med tjugo (20-) kronor 68 öre. Arbetet får icke påbörjas inmindenna avgift erlagts.

#### Mom. 13.

##### Kostnadernas fördelning.

Synemännen hava undersökt huruvida uppdelningen av företaget i avdelningar skall företagas. Då det därvid visat sig, att relativa kostnaden för den del av företaget, som ligger nedanför påle 13 (avd. I) är 0,673 och den del som ligger ovanför påle 13 (avd. II) har en relativ kostnad av 0,988, skall företaget uppdelas i avdelningar. Det må även anmärkas, att enär

en del i avdelning I ingående markområden till följd av sitt läge ej ansetts kunna utnyttja den genom företagets utförande ökade möjligheten till torrläggning utan upptagande av särskilda diken, sådana blivit kostnadsberäknade (sträckorna B-E och C-F) och de av dessa diken beroende markernas delaktighet i företaget reducerade med de tillräckliga belopp, vartill upptagande av dessa diken beräknats uppgå, såsom närmare framgår av kostnadsfördelningslängden (bil. 2) till detta utlåtande.

Delägare i företaget som ej sökt förrättningen vare dock jämlikt 27 § 7 kap. vattenlagen icke pliktig vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet av den båtad hans mark därigenom beredes.

Kostnaderna för denna förrättning skola jämlikt 30, 79-80 §§ 10 kap. vattenlagen förskjutas av sökandena och fördelas mellan delägarna i företaget enligt enahanda grunder som gälla för fördelningen av kostnaderna för själva företaget, dock utan sådan begränsning, som omförmäles i 27-28 §§ 7 kap. vattenlagen. I nedan intagna kostnadsfördelningslängd har jämväl kostnaden för förrättningen blivit fördelad.

Mom. 14.

Besvärshänvisning.

Missnöje med detta utlåtande eller med förrättningen i övrigt kan anföras genom ingivande av besvärsskrivelse i tre exemplar till

Söderbygdens vattendomstol, Stockholm, inom sextio dagar från denna dag räknat. I besvären skola fullständigt upptagas alla klagandens påståenden och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 85 § 11 kap. vattenlagen.

Hammarby den 16 mars 1928

*Torsten Jonzon*

Statens lantbruksingenjör.

Biträdande gode män:

*Carl Gustafson*

| Se bilaga<br>sid. | Registernummer | Littera å kartan | Hemmanstal    | By och jordägare         | Sökande och med<br>dem likställda | Areal  |                             |               | Markens uppskattade<br>värde |                   |
|-------------------|----------------|------------------|---------------|--------------------------|-----------------------------------|--------|-----------------------------|---------------|------------------------------|-------------------|
|                   |                |                  |               |                          |                                   | Åker   | Äng och<br>odlings-<br>mark | Annan<br>mark | Nuvarande<br>värde           | Blivande<br>värde |
|                   |                |                  |               |                          |                                   |        |                             |               | Kronor                       | Kronor            |
| 1                 | 2              | 3                | 4             | 5                        | 6                                 | 7      | 8                           | 9             | 10                           | 11                |
|                   | 1'             | A                | $\frac{1}{2}$ | <u>Itaby</u>             |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | Örnäs E. Hult            |                                   |        | 0.50                        |               | 54.80                        | 304.40            |
| vv                | 4 <sup>3</sup> | Ba               | $\frac{1}{4}$ | <u>Hammarby</u>          |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | Reinius Karlsson         |                                   | 0.69   | 0.28                        |               | 183.15                       | 511.40            |
| vv                | ar 4'          | Bb               | $\frac{1}{4}$ | <u>Hammarby</u>          |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | Reinius Karlsson         |                                   | 3.41   |                             |               | 658.20                       | 3256.50           |
| vv                | ar 2'          | Ca               | $\frac{1}{4}$ | <u>Hammarby</u>          |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | J. A. Karlzén stiftens   |                                   | 5.57   |                             |               | 1069.10                      | 4712.50           |
| vv                | ar 4'          | Cb               | $\frac{1}{2}$ | <u>Hammarby</u>          |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | J. A. Karlzén stiftens   |                                   | 0.34   |                             |               | 61.20                        | 276.-             |
| vv                | ar 3'          | Cc               | $\frac{1}{4}$ | <u>Hammarby</u>          |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | J. A. Karlzén stiftens   |                                   | 4.24   |                             |               | 591.75                       | 3452.10           |
| vv                | 1'             | D                | $\frac{1}{2}$ | <u>Hammarby</u>          |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | Kommunstyrelsen av E. Ek |                                   | 7.10   | 4.24                        |               | 1710.63                      | 7081.50           |
| vv                | 5'             | E                | $\frac{1}{2}$ | <u>Hammarby</u>          |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | Martin Nilsson sök       |                                   | 5.825  | 1.30                        |               | 1290.30                      | 5836.50           |
| vv                | ar 3'          | Bc               | $\frac{1}{4}$ | <u>Hammarby</u>          |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | Reinius Karlsson         |                                   | 1.13   |                             |               | 127.-                        | 647.10            |
| vv                | 2 <sup>3</sup> | Fa               | $\frac{1}{8}$ | <u>Ekaby</u>             |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | Gustaf Jonsson sök       |                                   | 0.60   |                             |               | 85.95                        | 352.70            |
| vv                | 2 <sup>2</sup> | Fb               | $\frac{1}{8}$ | <u>Ekaby</u>             |                                   |        |                             |               |                              |                   |
|                   |                |                  |               | Gustaf Jonsson sök       |                                   | 0.26   |                             |               | 26.-                         | 104.-             |
|                   |                |                  |               | <u>Summa</u>             |                                   | 28.965 | 6.32                        |               | 5858.08                      | 26534.70          |

| Förbättrings-<br>värde | Andel i kostnaden<br>för syneförrätt-<br>ningen m. m. |        | Beräknad andel i kostnaden för företags avdelningar,<br>sträckan- |                    |        |        |         |         |         | Summa delaktighet<br>i företaget |  |
|------------------------|-------------------------------------------------------|--------|-------------------------------------------------------------------|--------------------|--------|--------|---------|---------|---------|----------------------------------|--|
|                        |                                                       |        | I                                                                 |                    |        |        |         | II      |         |                                  |  |
|                        |                                                       |        | Samtliga<br>kostnader<br>sträckan                                 | Avgiftnat<br>B-E   | C-F    | Rest   |         |         |         |                                  |  |
| Kronor                 | %                                                     | Kronor |                                                                   |                    |        |        |         |         | Kronor  | %                                |  |
| 12                     | 13                                                    | 14     | 15                                                                | 16                 | 17     | 18     | 19      | 20      | 21      | 22                               |  |
| 249:60                 | 1.234                                                 | 9.29   | 167.88                                                            |                    |        |        | 167.88  |         | 167.88  | 1.234                            |  |
| 398:25                 | 1.622                                                 | 12.21  | 220.80                                                            |                    |        |        | 220.80  |         | 220.80  | 1.622                            |  |
| 2598:30                | 9.956                                                 | 74.94  | 1747.56                                                           | 39-51              | 392.60 |        | 1354.96 |         | 1354.96 | 9.956                            |  |
| 3643:40                | 16.717                                                | 125.84 | 2450.52                                                           | 52-56              | 175.28 |        | 2275.24 |         | 2275.24 | 16.717                           |  |
| 214:80                 | 1.062                                                 | 7.99   | 144.48                                                            |                    |        |        | 144.48  |         | 144.48  | 1.062                            |  |
| 2860:35                | 16.054                                                | 120.84 | 1169.64                                                           | 112-116            | 92.12  |        | 1077.52 | 1107.48 | 2185:-  | 16.054                           |  |
| 5370:87                | 27.691                                                | 208.44 | 3041.40                                                           | 203-204            |        | 111.14 | 2930.26 | 838.43  | 3768.69 | 27.691                           |  |
| 4546:20                | 19.389                                                | 145.95 | 3057.72                                                           | 149-156<br>196-202 |        | 418.86 | 2638.86 |         | 2638.86 | 19.389                           |  |
| 520:10                 | 3.774                                                 | 28.41  |                                                                   |                    |        |        |         | 513.63  | 513.63  | 3.774                            |  |
| 266:75                 | 1.935                                                 | 14.57  |                                                                   |                    |        |        |         | 263.43  | 263.43  | 1.935                            |  |
| 78:-                   | 0.566                                                 | 4.26   |                                                                   |                    |        |        |         | 77.03   | 77.03   | 0.566                            |  |
| 20676:62               | 100:-                                                 | 752.74 | 12000:-                                                           |                    | 660:-  | 530:-  | 10810:- | 2800:-  | 13610:- | 100:-                            |  |

Hammarby den 16. mars 1928  
Staten Jerngö.  
Staten Lantbruksskillingar  
Bilaga till 20:e mån.  
Carl Gustafsson